

ПІВВІКУ СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ ПРО АКАДЕМІКА ВІКТОРА ГРИГОРОВИЧА ДРОБОТЬКА

Прижиттєвий портрет академіка
В.Г. Дроботька роботи Е. Бронштейна, 1957 р.

10 вересня цього року минуло піввіку, як пішов від нас у вічність видатний вчений-мікробіолог, дійсний член Академії наук УРСР, доктор біологічних наук, професор, заслужений діяч науки УРСР, лауреат премії ім. Д.К. Заболотного, колишній директор (1944—1962) Інституту мікробіології і вірусології НАН України **В.Г. Дроботько** (1885—1966). Уродженець с. Дігтярі Прилуцького повіту Полтавської губернії (нині смт. Дігтярі Чернігівської обл.) пройшов нелегке, але вкрай насичене подіями та несподіваними колізіями життя — перерву в навчанні в Київському імператорському університеті імені Св. Володимира через засудження за виступ у Революції 1905 р., підозри та перевірки НКВС, несподівані Урядові завдання й нагороди, осуд за підтримку апологетів вчення *Менделя-Моргана-Вейсмана*, за несприйняття лжевчення *Т.Д. Лисенка* про види та видоутворення.

Як здібний науковець **В.Г. Дроботько** утвердив себе ще в студентські роки, виконавши під керівництвом відомого мікробіолога і хірурга професора *О.Д. Павловського* дослідження впливу мікробних токсинів на перебіг атеросклерозу, удостоєне премії ім. М.І. Пирогова та золотої медалі. Та почерез “політичну неблагонадійність” реалізувати свій талант дослідника він зміг лише після жовтневого перевороту та 12-річної практичної роботи земським лікарем, ординатором, завідувачим санітарно-бактеріологічної лабораторії Роменської повітової лікарні Полтавської губернії.

В.Г. Дроботько — вчений із широким діапазоном наукових інтересів. Він був одним із піонерів вивчення бактеріофагу в Україні, першим у світі розшифрував етіологію невідомого захворювання у коней, назване ним стахіботріотоксикозом, започаткувавши цим новий напрям у мікробіології — мікотоксикологію. Значну увагу Віктор Григорович приділяв питанням хіміотерапії інфекційних хвороб. Перу знаного українського вченого належать понад 160 наукових праць, серед яких сім монографій, присвячених питанням медичної, сільськогосподарської та промислової мікробіології, антибіотикам із рослин. Особливо велику увагу **він** приділяв вивченню антибіотичних речовин рослинного походження — фітонцидів, серед яких ним винайдено і ряд нових антибіотиків: іманін, новоіманін, аренарин тощо. Ним було розроблено нові “сольові” культуральні середовища та бактеріальний фільтр для вилучення мікроорганізмів, камера для спостереження за розвитком мікробів, метод негативного контрастування капсульних форм бактерій. Він створив нові способи лікування дизентерії, стафілококових та інших бактеріальних інфекцій за допомогою відповідних бактеріофагів, деяких сульфамідних препаратів та рослинних антибіотиків.

Про життєвий шлях і наукову діяльність **В.Г. Дроботька** уже написано чимало статей у різних наукових журналах і часописах, у тому числі, й у виданнях НАН України. І хоча сама доля нерозривно пов’язала його з наукою, той, хто добре знав академіка у приватному житті, відзначали його неабиякий поетичний хист й акторські здібності, які певною мірою впливали і на професіональні якості вченого. Без знання цих потаємних і далеко не байдуких для читача сторінок життя Віктора Григоровича портрет цієї непересічної особистості не був би цілісним і достоту завершеним. Відтак автори мають намір опублікувати у чергових числах видання “Світогляд” невідомі та маловідомі матеріали про цю непересічну особистість, зокрема про зв’язок з театральним світом та про поетичний доробок вченого, а також, з дозволу його доньки Світлани Вікторівни, — сторінки “Щоденника”, до якого він звертався в тяжкі хвилини свого життя. ■

Валентин Підгорський, доктор біол. наук, професор, академік НАН України, директор Інституту мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України,

Олексій Коваленко, доктор біол. наук, професор, пров. наук. співроб. Інституту мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України,

1 листопада 2016 р.